

Magyar Juhászat és Kecsketenyésztés

Az EU meghatározó juh-
és kecsketartó tagállamaiban
zajló folyamatok

Bár az EU illetékes szakbizottságai félévente értékelik a kiskérődző-ágazatok piaci folyamatait, meglehetősen nehéz a változások nyomon követése, ha a legjelentősebb juhtartó tagállamokban bekövetkezett változásokat nem elemezzük külön-külön is.

Szerkeszti
a szerkesztőbizottság
28. évfolyam
2019/8

A szerkesztőbizottság tagjai: **Dr. Jávor András**, egyetemi tanár, a Juh Terméktanács elnöke, **Bátor Árpád**, a Juh Terméktanács elnökhelyettese, **Dr. Kukovics Sándor**, a Juh Terméktanács ügyvezető igazgatója, **† Dr. Békési Gyula**, a Juh Terméktanács nyugalmazott ügyvezető igazgatója
Szerkesztette: **Avar László**

Az EU meghatározó juh- és kecsketartó tagállamaiban zajló folyamatok

Bár az EU illetékes szakbizottságai fél-évente értékelik a kiskérődző-ágazatok piaci folyamatait, meglehetősen nehéz a változások nyomon követése, ha a legjelentősebb juhtartó tagállamokban bekövetkezett változásokat nem elemezzük külön-külön is.

Az EU Juh- és Kecskéhszípi Előrejelző Munkabizottsága 2019. májusában értékelte a 2018-as EU-s és tagállami változásokat, és elemezte a 2019-ben várható tendenciákat. Az értékelésből az EU juhszektorát leginkább befolyásoló tagállamok adatainak változásait emeljük ki, az ágazat helyi mérete szerinti sorrendben.

Jelen esetben a magyarországi adatok bemutatásától eltekintünk, mert azokat a Magyar Juhászat és Kecskenyésztés havilap 2019. januári számában már az érdeklődők rendelkezésére bocsátottuk.

Egyesült Királyság

Amellett, hogy ebben a tagállamban tartják a legtöbb juhot, a következő hónapok történéseit és a brexit hatásait meglehetősen borúsán látják az ország szakértői. Az utóbbi időszakban az állatok számának enyhe emelkedését reméltek az ágazatban, de a létszám és a termelési adatok ennek az ellenkezőjét mutatják. A 2017-es 15,296 millióhoz képest 2019-ben csak 14,778 millió anyajuhra számítanak, vagyis félmillióval kevesebbre, és ebből mintegy 400 ezer egyed 2018-ban tűnt el.

Sokan feltehetik a kérdést, miért is olyan fontos a mi szempontunkból az Egyesült Királyság juhszektora? Emlékeztetőül jelezzük, hogy ez az ország fogadja az EU-ba érkező új-zélandi és ausztrál juhhús csaknem 50%-át. Ez a mennyiség döntően az ország belső piacára kerül, ezért a saját előállítású vágóállatokat és juhhúst meghatározóan az EU kontinentális részére exportálják. A brexit bekövetkezése ezt a folyamatot teljesen felboríthatja, és a brit bárány harmadik ország termékeként, érzékelhetően magasabb áron kerülhet az EU kontinentális tagállamainak piacaira.

Emellett azt is meg kell jegyezni, hogy az Egyesült Királyságból származik az EU Kínába vitt juhhúsexportjának jelentős része.

Érdekes módon, bár az ország kecskeállománya nem túl nagy, de – a jelzett időszakban mintegy évi félmillióval emelkedve – 2019-ben eléri a 21 ezer egyedet.

Az ország élőjuh-importja (aminek meghatározó része Észak-Írország és Írország között bonyolódik) évek óta nem változik, 2019-ben is 1000 tonnás mennyiségre számítanak belőle. Az élőjuh-export is stabil, és 2019-ben is eléri a 2018-as 450 ezer tonnát. E mennyiség meghatározó része Franciaországba, Németországba, Svédországba, és egyéb célpiacokra kerül.

Az ország nettó élővágóállat-termelése – a létszámcsökkenéssel párhuzamosan – a félmilliót némileg meghaladva csökken 2019-ben (14,371 millió egyed) a 2017-es adathoz képest. A 2018-as adathoz képest alig több mint 65 ezer egyed a visszaesés.

Jóllehet, a statisztikai adatok nem tartanak nyilván farmon végzett vágásokat, a vágóhidakon végrehajtott vágások száma mégis átlagosan 20 ezer egyeddel elmarad az előállított vágójuhok számától. Ez éves szinten mintegy 14,350 millió egyed lesz 2019-ben. Kecskévágást sem tartanak nyilván a farmokon, vagyis eszerint az összes előállított kecske vágóhídra kerül. Ez várhatóan 21 ezer egyedet jelent 2019-ben.

Az országban gyakorlatilag nem állítanak elő könnyűbárányt, ennek ellenére a kimutatások szerint arányuk eléri a 2%-ot.

Az ország nettó juhhústermelése több mint 11 ezer tonnával visszaesik 2019-re (287.550 tonna), és hasonló trendet követ a levágott állatok súlya is (2019-ben 287 ezer tonna). A kecskehús éves termelése 2019-ben mintegy 50 tonnával múlja felül a 2017-est (550 tonna).

Az importált, meghatározó részben Új-Zélandról, kisebb mértékben Ausztráliából származó juhhús mennyisége mintegy 3 ezer tonnával visszaesett 2018-ban (97 ezer tonna) 2017-hez képest, és ez a szint 2019-ben is fennmarad. Ugyancsak csökkenő trendet követ az exportált juhhús mennyisége a vizsgált években, bár az állat kivágások számának növekedése miatt az előző évben bekövetkezett,

mintegy 8 ezer tonnás csökkenést kb. 2 ezer tonnás emelkedés követi 2019-ben, vagyis a vizsgált időszakban „csak” 6 ezer tonnás volt a kiesés.

Az ország önellátásának szintje juhhúsból a 2%-os 2018-as növekedés után a 2017-es (97%) szintre csökken 2019-ben.

Ebben szerepet játszik az egy főre jutó éves juhhúsfogyasztás enyhén csökkenő tendenciája: 2017-ben 4,59, 2018-ban 4,48 volt, 2019-ben 4,44 kg-ra számítanak. A kecskehúsfogyasztás évi 0,01 kg-os szintje évek óta változatlan. Ez a fogyasztásleépülés azért is érdekes, mert a juhhúsfogyasztó muszlim lakosság lélekszáma itt is emelkedik, ugyanakkor a városi lakosság esetében a termék fogyasztása – részben ára, részben ismertsége korlátozottsága miatt – csökkenő trendet követ. Helyét a lényegesen olcsóbb baromfi- és sertéshús veszi át. Persze, ez a trend átértékelendő a világpiacra bekövetkező erőteljes sertés- és az ezt követő baromfiár-emelkedés következtében.

Az éves juhhúsár mintegy 46,34 €/val emelkedett (100 kg vágott-test-egyenértékre vetítve) 2018-ban (518,7 €/100 kg), de 2019-ben várhatóan kis mértékben visszaesik (509 €/100 kg) éves szinten.

Spanyolország

Évtizedekig Spanyolország volt a második legnagyobb juhtartó ország az EU-ban, de – érdekes módon – az elmúlt 2 évben bekövetkezett enyhe csökkenéssel együtt is az első helyre került: 2017-ben 15,963 millió, 2018-ban 15,853 millió, 2019-ben 15,853 millió egyedet tartottak az országban. Ez a helycsere csak látszólagos, mert a brit létszám anyaaállatokra, a spanyol pedig összes juhra vonatkozik. Ezzel együtt a brexit bekövetkezése jelentős változásokat hozhat az EU juhszektorában.

A kecskeállomány itt mintegy 300 ezer anyával esett vissza 2018-ban (2,765 millió), de a várakozások szerint nem csökken tovább 2019-ben.

Az élő vágóállatok importja mintegy 70 ezer egyeddel visszaesett 2018-ban (270.070 egyed), de 2019-ben várhatóan ismét eléri a

300 ezret. E termék cseréjében Portugália, Franciaország, és Írország játsszanak meghatározó szerepet. Az élő vágóállatok (meghatározó részben bárányok) száma mintegy 100 ezerrel csökkent 2018-ban (1.012.650 egyed), és a csökkenés folytatódására számítanak 2019-ben (0,970 millió egyed).

Az előállított bárányok döntő hányadát vágóhidakon vágják le, és levágott állatok száma az állomány növekedésével együtt fokozatosan emelkedik. A bárányok 2019-ben várható 9,840 milliós száma több mint 200 ezerrel haladja meg a 2017-es 9,612 millió egyedet. A farmokon vágott bárányok száma is emelkedett néhány ezer egyeddel az utóbbi években, 2019-ben várhatóan 200 ezret vágnak farmon.

A vágóhidakra került vágókecskék száma éves szinten 20-22 ezer egyeddel nőtt a vizsgált években, a 2019-re becsült számuk mintegy 1,372 millió. A farmokon levágott kecskék száma néhány száz egyeddel emelkedett évente, 2019-ben elérheti a 28 ezer egyedet.

Az ország könnyűbárány-előállítása meghatározó az EU-ban, sőt, az EU könnyűbárány-átlagárának kialakításában is. Az előállított könnyű- és nehézbárányok aránya 67 és 33%, ami érthetővé teszi az előbbi jelzést.

A fenti létszámadatokat súlyban is értékelve még érdekesebbé válik a kép. Az élő vágóállatok importsúlya csaknem 9 ezer tonnával kevesebb lett 2018-ban (45.480 tonna), és további, csaknem 2 ezer tonnás csökkenést jósolnak 2019-re (43.000 tonna). Ez azt jelenti, hogy az importált vágóállatok átlagsúlya jelentősen csökkent a vizsgált években.

Az élőállat-kivitelben viszont az átlagsúly növekedése a tendencia: évi 3-4 ezer tonnás emelkedéssel 2019-re várhatóan eléri a 132 ezer tonna mennyiséget. E súlynövekedésben benne van az Észak-Afrikába, a Közel-Keletre és a Hong Kong-on keresztül Kínába kivitt, illetve exportálandó, nagysúlyú állatok számának emelkedése is.

A levágott juhok összes vágott-test-súlya évi 3-4 ezer tonnával emelkedett a vizsgált években, és 2019-ben eléri a 121 ezer tonnát. A kecskék esetében is tapasztalható évről évre néhányszor 100 tonnás növekedés, amivel 2019-ben eléri az exportjuk a 11 ezer tonnát.

A fenti termelési és export-import tendenciák eredményeként a 100%-ot alig meghaladó juhhús-önellátottság az utóbbi években stabilan meghaladja a 135%-ot. A kecskehús esetében minimális csökkenésre került sor a vizsgált években, de még így is alig kerül 130% alá 2019-ben (129,64%).

A fenti változás alapvetően a belső fogyasztás elmúlt 10-12 évben bekövetkezett, csaknem 50%-os csökkenésének következménye. Ez a csökkenés az utóbbi években is folytatódott: 2017 – 1,99-; 2018 – 1,87-, 2019 – 1,76 kg/fő/év juhhús. A kecskehús esetében hasonló trend érvényesül: 2017-ben 0,20, 2018-ban 0,18, 2019-ben 0,17 kg/fő/év volt, illetve lesz.

Az elemzések általában éves átlagárakat határoznak meg az egyes húskategóriák esetében. Spanyolországban a nehézbárányok ára minimálisan csökkent 2018-ban (537,08 €/100 kg vte – vágott-test-egyenérték), de a jelenlegi trendek alapján kismértékű emelkedést várják 2019-ben (540,0 €/100 kg vte). Az EU-szinten legmagasabb könnyűárny ár több mint 5%-kal csökkent 2018-ban, de minimális emelkedést remélnek 2019-re (590,0 / 100 kg vte).

A vágógidák ára itt az egyik legmagasabb az egész EU-t tekintve. Az ár változatlan volt a vizsgált években (800,0 €/100 kg vte), ami a magyarországi árakhoz képest elgondolkodtatóan magas.

Románia

Az ország EU-csatlakozását követően intenzíven emelkedett a nyilvántartott juhok és kecskék száma, és ez a növekedés a harmadik legtöbb juhot tartó orszaggá tette Romániát. A növekedés ütemét vizsgálva: 2018-ban mintegy 3 millióval (12,930 millió egyed) emelkedett az anyajuhok száma, de 2019-ben kisebb visszaesésre (12,8 millió egyed) számítanak. A kecskeállomány 0,5 millióval

nőtt 2018-ban (2,105 millió anya), és kisebb mértékű emelkedést jósolnak 2019-re is (2,2 millió egyed).

Meglepő módon, az élőállat-import 7 ezerről 51 ezerre emelkedett 2017 és 2018 között, de ennek mintegy ezer egyedes csökkenését jósolják 2019-re. Ezzel párhuzamosan az élőjuh-kivitel több mint 100 ezer egyeddel emelkedett az utóbbi években évente, és 2019-ben elérheti a 2,664 millió egyedet. Ezen export döntő hányada közel-keleti és észak-afrikai országokba kerül, de indokolatlan olcsósága miatt jelen van az olasz, francia, osztrák stb. piacokon is.

Az előállított vágójuhok létszámához képest a vágóhidakon vágott állatok száma éves szinten mintegy 100 ezer egyeddel emelkedett, és 2019-re elérheti a számuk 0, 921 millió egyedet. A farmokon végzett vágások

száma viszont több mint 700 ezerrel nőtt 2018-ban (6,359 millió egyed), és további növekedést jósolnak 2019-re (6,677 millió egyed).

A vágóhídra kerülő kecskék száma elevenyésző, bár 2017-hez képest várhatóan több mint duplájára nő az idén (23 ezer egyed). E faj esetében is a farmokon történő vágás a meghatározó, és éves szinten mintegy 50 ezer egyeddel növekedve 2019-re elérheti a 991 ezer egyedet!

A fenti adatokat az összes súly oldaláról vizsgálva a következőket állapíthatjuk meg. Az élőjuh-import több mint ötszörösére nőtt 2018-ban (1.150 tonna), de 2019-ben 600 tonnára zuhan vissza. Az importált élő vá-

góállatok súlya kevesebb, mint a felére zuhant 2018-ban (38,600 tonna), de 2019-ben érzékelhető emelkedését várják (40,000 tonna).

A fenti folyamattal párhuzamosan a levágott juhok súlya több mint a duplájára nőtt 2017-ről (36.300 tonna) 2018-ra (77.400 tonna) között, és további emelkedésére számítanak 2019-ben (81.000 tonna). Hasonló folyamat figyelhető meg a kecskehús esetében: 2017: 4.700 tonna, 2018: 10.400 tonna, 2019: 10 ezer tonna.

A juhhúsimport – éves szinten 2 ezer tonnával emelkedve – 2019-ben eléri a 700 tonnát. Ebből Magyarország részesedése több mint 120 tonnát tett ki. A juhhúsexport több mint duplájára nőtt 2017-ről (4.100 tonna) 2018-ra (9.800 tonna), és további jelentős emelkedésre számítanak 2019-ben (10.000 tonna).

A fenti termelési és exportpiaci folyamatok következményeként az ország juhhús-önellátottsága 155%-ról (2017) 162%-ra emelkedik 2019-ben, a kecskehús-önellátottság mértéke pedig 125%-ról 130 %-ra nő a becslések szerint ugyanezre.

A fenti folyamatok még érthetőbbé válnak, ha az egy főre jutó éves fogyasztási adatokat is megvizsgáljuk. Az érték 50%-kal emelkedett 2018-ban (3 kg/fő/év), és további emelkedésre nem számítanak 2019-ben. A kecskehús fogyasztás növekedése fokozatos: 2017 – 0,27-, 2018 – 0,28-, 2019 – 0,29 kg/fő/év.

Becslések szerint Románia vágójuh-előállításának 95%-a nehéz-, és mindössze 5%-a tartozik a könnyűbárány kategóriába.

Az európai és harmadik országok piaci árának megzavarására jó példa a román bárányok ára, ami kevesebb, mint az EU-átlag fele, még úgy is, hogy a vizsgált években növekedő tendenciát mutat: 2017-ben 212,00, 2018-ban 229,45, 2019-ben 230,00 €/100 kg vte. A könnyűbárányok és a gidák elmúlt évekbeli árára vonatkozó jelentés nem elérhető.

Görögország

Az utóbbi évtizedben gyengélkedő ország valaha a magyar báránykivitel egyik fő célpiaca volt Olaszország mellett, de ma már csak elvétve tudunk ide vágójuhot értékesíteni. Az elmúlt években a juhok számának csökkenése 9 milliós szinten megállt, sőt, 2019-re 100 ezer egyeddel állománybővülést remélnek. A kecskeállomány csökkenése azonban nem állt meg, 2019-ben 3,7 millió egyedre számítanak, miközben 2017-ben még 4 millió volt.

Mintegy 90.000 farmon tartanak juhot

vagy kecskét, amelyek 97%-a hagyományosan tejet termel. A hústermelés inkább csak részfoglalkozásként van jelen az országban. Tejtermelésből származik a farmok bevételeinek 60%-a. A farmok bevételei között jelentős szerepe van a támogatásnak (közvetlen anyajuh-támogatás történelmi alapon – I. pillér; LFA/LHH-területek – II. pillér), anélkül a gazdaságok nagy részét felszámolnák.

A környező országokból (főleg Észak-Macedónia, Bulgária, Bosznia-Hercegovina) származó élő vágójuhok importja 2017 óta évi 10 ezer tonnával csökkent, és 2019-ben várhatóan mindössze 130 ezer egyed lesz. Néhány piacra (pl. Olaszország) visznek is ki élő vágóállatot, és a számuk intenzíven emelkedik: 2017-ben 65, 2018-ban 80, 2019-ben várhatóan 90 ezer egyedet exportálnak.

Az országban is meglehetősen jellemző a juhok farmon történő vágása, ami 2017-ben 200 ezerrel csökkent ugyan, de még 2019-ben is eléri az 1 millió egyedet. Ezzel szemben a vágóhídon vágott állatok száma 3,5 millió körül stabilizálódott az utóbbi időszakban. Görögország tudhatja magáénak az EU legnagyobb kecskeállományát, aminek a felét évről évre le vágják (persze a szaporulatot). Itt is jelentős a farmon levágott állatok száma (átlagosan 800 ezer évente), és alig egyharmaddal több a vágóhídon feldolgozott egyedeké (1,2 millió).

Tekintettel arra, hogy Görögországban a tej számít a fő terméknek, és hogy emiatt a bárányokat korán leválasztják anyjukról, és értékesítik őket – a tejes bárányok és gidák húsnak fogyasztása évezredes tradíció az országban –, mindössze a megszületett bárányok 1,5%-ából lesz hizlalt nehézbárány, vagyis 98,5%-uk könnyűbáránnyként kerül piacra.

A piacra kerülő hús tömege kisebb annál, mint amekkorának az előállított és a piacon mozgatott állatok meglehetősen nagy száma alapján hihetnénk. A teljes görög termelés meghaladja a 49 ezer tonnát, da az importtal együtt a teljes belső fogyasztás enyhén emelkedhet, 2019-ben elérheti az 51.700 tonnát.

Az élőállat-import (évi 1.200 tonna) és -export (800 tonna) meglehetősen stabilan tartja magát az utóbbi években.

A megtermelt juhhús mennyisége némileg emelkedett 2018-ban (39 ezer tonna), és várhatóan 2019-ben sem változik. A levágott kecskék vte-ben kifejezett súlya évi 1000 tonnával emelkedett 2017 óta, és 2019-re 13 ezer tonnára becsülik a mennyiségét.

A juhhúsimport jelentősen visszaesett az elmúlt években (2017-ben 6.700 tonna,

2019-ben 5.500 tonna), ugyanakkor az exportált juhhús (és kecskehús) mennyisége évi 200 tonnával emelkedett, és 2019-ben eléri az 5.800 tonnát.

Az állatok nagy száma és a 8 millió körüli népesség ellenére az ország juhhús-önellátottsága nem éri el a 100%-ot, de 2019-re megközelítheti a 96%-ot.

A fenti létszám- és piaci adatok mögött az is meghúzódik, hogy a pár évtizede még 14 kg-os éves átlagos fogyasztás kevesebb, mint a harmadára zuhant az utóbbi, gazdasági válságtól sújtott évtizedben. A válságból való kilábalásra lehet következtetni abból, hogy az egy főre jutó átlagos éves fogyasztás 2018-ban elérte a 3,9 kg-ot. Reményeik szerint ezen a szinten marad 2019-ben is.

Görögország a többi tagállamhoz képest visszahúzódnak számít az EU-átlagárhoz meghatározásában, mert a bárányhús itteni ára jóval elmarad az átlagtól. A nehézbárány éves átlagára fokozatosan csökkenő tendenciát mutat, és 2019-re mindössze 320 €/100 kg vte árat várnak. A könnyűbárány ára 20 €/val csökkent 2018-ban (480 € / 100 kg vte), és 2019-ben remélhetően ezen a szinten marad. A gidahús ára is fokozatosan csökkent az utóbbi években, 2019-re 50 €/val (550 €/100 kg vte) elmarad a 2017-estől.

E tradicionálisan kiskérődzőhúst fogyasztó országban is előtérbe került az olcsóbb baromfi (főleg csirke) és sertéshús fogyasztása a városi lakosság körében. Egyre inkább migránsok fogyasztják a juh- és kecskehúst.

Franciaország

Az egyik ki nem használt célpiacunk Franciaország, ahol az állatok száma enyhén emelkedett ugyan az utóbbi években, mégsem képes saját maga ellátni a fogyasztókat juh- és kecskehússal, jelentős importra szorul. A juhállomány csaknem 300 ezerrel nőtt 2017-ről (6,877 millió egyed) 2018-ra (7,166 millió egyed), és azt várják, hogy ez a szám megmarad 2019-ben is. A kecskeállomány évi 25-28 ezer egyeddel bővült az utóbbi években, és 2019-re elérheti az 1,271 millió egyedet.

Az élőjuh-import 3 ezer egyeddel csökkent 2018-ban (205 ezer egyed), és ugyanezt az adatot remélik 2019-re is. Az élőjuh-export mintegy 60 ezer egyeddel visszaesett 2018-ban (435.000 egyed), és várhatóan ez a létszám 2019-ben sem változik.

Az országban nem tartják nyilván külön a farmon vágott juhot és kecskét, mert elenyészőnek tekintik a számukat. A vágóhídon feldolgozott juhok száma alig 20 ezerrel

emelkedett 2018-ban (4,219 millió egyed), de 2019-re (4,339 millió egyed) több mint száz-ezres növekedést jósolnak. A levágott kecskék mennyiségében és arányában sokkal kisebb – alig pár ezres – volt az emelkedés, de 2019-re elérheti a 698 ezer egyedet.

Az országban alig 3% az előállított könnyűbáránnyok, ugyanakkor 97% a nehézbaránnyok aránya.

Az élőjuh-import csökkenése ellenére annak vte-ben számított súlya 2018-ra (2.740 tonna) csak mintegy 60 tonnával nőtt. Ezzel szemben az élő állatok exportja mintegy 900 tonnával visszaesett 2018-ban (3.800 tonna) az előző évihez képest, és azt remélik, nem csökken tovább 2019-ben.

A levágott állatok számának enyhe növekedése az előállított juhhús mennyiségi adataiban is nyomon követhető, és 2019-ben (83.400 tonna) mintegy 3.400 tonnával lesz több, mint 2017-ben volt. A kecskehústermelés (ugyancsak vte-ben megállapítva) 2017 óta évi 80–100 tonnával emelkedett, és 2019-re eléri a 6,420 tonna mennyiséget.

Az importált juhhús mennyisége 2017-ben (93.740 tonna) mintegy 5.000 tonnával felülmúlta a belső termelést. A mennyiség 2019-re mintegy 40 tonnával elmarad a belső termeléstől (90.320 tonna). Ez azt jelenti, hogy az importált és a saját előállítású juhhús mennyisége csaknem megegyezik. Az exportált hús mennyisége viszont – úgy tűnik – 12.060 tonnán stabilizálódott.

Az ország két legnagyobb juhhúsellátója az Egyesült Királyság és Írország, de Spanyolország, Hollandia, Új-Zéland és Ausztrália szállít oda.

Fentieket jól tükrözi az a tény is, hogy az ország juhhús-önellátottsága évi 1%-kal emelkedve 2019-ben már eléri az 51%-ot (tehát hatalmas a hiánya). A kecskehúst tekintve azonban az önellátottság szintje jelentősen meghaladja a 100%-ot (138%), ezért az exportban jelentős a kecskehús aránya.

Bár az országban állítanak elő könnyűbáránnyat, de a zömét hizlálásra eladják a spanyoloknak, ezért csak a nehézbaránnyok árát elemzik. Az árszint messze az EU-átlag felett van (2018-ban és 2019-ben az éves átlagár 630 €/100 kg vte), ezért számos juhtartó tagállamnak célpiaca Franciaország, ahova jelentős, de csökkenő mennyiségben érkezik új-zélandi és ausztrál bárány is.

Olaszország

A magyar juhszektor legnagyobb piaca, ezért juh- és kecskéágazata termelését, az import

és az export adatait a Magyar Juhászat és Kecsketenyésztés 2019. májusi számában kiemelten és részletesen értékeltük. Ezért ezen adatok ismertetésétől most eltekintünk.

Németország

Ez az ország is a magyar bárány potenciális piaca, mert termelése messze elmarad a fogyasztástól. A juhlétszámban néhány ezer egyedes csökkenés következett be 2018-ban, de 2019-ben (1,576 millió egyed) várhatóan megközelíti a 2017-es adatot. A kecskéállományban hasonló jelenséget figyelhetünk meg, a 2019-re várt egyedszám 143 ezer állat.

Az ágazatra inkább a hobbitenyésztés, hobbitermelés jellemző, semmint a professzionális juhászatok működése. A migránsok miatt stabilizálódott a juhhúsfogyasztás, és a juh- és kecsketejtermékek egyre népszerűbbek, nő a keresletük.

Sok gondot okoz a nyájakban a farkasok elszaporodása, főleg a cseh és a lengyel határ közelében, de a holland határvidéken is.

Az ország fogyasztáshoz képest alacsony termelése miatt intenzíven emelkedett az importált élő vágójuhok mennyisége, és 2019-ben – mintegy 60 ezer tonna többlettel – elérheti a 143 ezer tonnát. Ezzel szemben az élőjuh-export fokozatosan csökken, és 2019-re már csak 7,500 tonnát várnak belőle. Ezek az állatok főleg a francia, a holland, a belga piacon kötnek ki.

A hivatalos vágóhidakon feldolgozott és a farmokon vágott juhok aránya mintegy 60 a 40-hez, és mindkét kategóriában nő a feldolgozott állatok száma. A vágóhidra vitt állatok száma évi 60 ezer eggyeddel emelkedett 2017-2019 között, és 2019-ben elérheti a 1.190 tonnát az ösztömegük. Ezzel párhuzamosan a farmvágások keretében felhasznált juhok száma alig 50 ezer eggyeddel nő 2017 és 2019 (510.000 egyed) között.

A vágóhídon feldolgozott kecskék száma éves átlagban alig ezer eggyeddel emelkedett, és 2019-ben elérheti a tömege 25.300 tonna vte-et. E faj esetében a farmon levágott állatok aránya a nagyobb, és intenzíven növekszik, 2019-ben 15 ezer eggyedre becsülik mennyiségüket.

Németország is a nehézbarány-előállítás hazája (99%), könnyűbárány alig került a piacra (1%).

A fenti létszámadatok az előállított hús mennyiségének változásában is követhetők. Az élőjuh-import 2017 és 2018 között csak 700 tonnával nőtt (3.200 tonna), de a 2019-es növekedést már ezer tonnára becsülik (4.200 tonna). Ezzel szemben az élőállat-export súlya 200 tonnáról 120 tonnára csökken a fenti időszakban vágott-test-egyenértékben kifejezve.

A vágóhídon feldolgozott juhok súlya fokozatosan emelkedik, csaknem 5 ezer tonnával lesz nagyobb 2019-ben (37.500 tonna), mint 2017-ben volt (32.600 tonna), amiből a 2018-as növekmény „csak” 1.400 tonna. A vágóhidakon előállított kecskehús súlya évi 800 tonna szinten stabilizálódott 2018-ban, és 2019-re hasonló eredményt jósolnak.

A juhhúsimportban a nemzetközi piac hatása tükröződik: 2018-ban 2 ezer tonnával csökkent az importált juhhús mennyisége, és ennek az adatnak a javulását remélik 2019-ben (47.000 tonna). A juhhúsexport évi 1000 tonnával csökkent az utóbbi években, és 2019-re már „csak” 700 tonna mennyiséget jósolnak.

A fenti adatok tükrében jól érzékelhető, hogy az ország juhhús-önellátottsága mindössze 42%-os, a kecskehús esetében viszont csak 2% a hiány (98%).

Ezen adatok kialakulásában szerepet játszik, hogy bár csak évi 1 kg-mal, de mégis nő az egy főre jutó éves juhhúsfogyasztás, és 2019-ben eléri a 0,93 kg-ot. A kecskehúsfogyasztás ezzel szemben stabilan 1 kg/fő/év.

Az országban a nehézbaránnyok éves átlagára alig néhány eurót változott az elmúlt években, és jelentősen elmarad az EU átlagá-

tól: 2018-ban 555,00 €/100 kg vte volt, ami 2019-re remélhetően eléri az 560 €-s szintet.

Írország

A Magyar Juhászat és Kecsketenyésztés 2019. júniusi számában bemutattuk az ír juhágazat főbb jellemzőit, ezért itt csak a hústermelési és a piaci adatokra szorítokunk. A 3,5 millió juhot és 142.500 kecskét magában foglaló ír kiskérődzőszektorban évente csaknem 3 millió juhot (meghatározóan bárányt) és 26.000 kecskét visznek vágóhídra. Míg az előbbi szám elég stabil, addig az utóbbi némileg visszaeshet 2019-ben (2,915 millió egyed). Bár valamennyi állatot farmokon vágnak le, a számukat nem tartják nyilván.

Az ír és északír határon keresztül jelentős az élőállat-kereskedelem. Ennek keretében 423.000 egyed importáltak 2018-ban, ami várhatóan 375.000-re esik vissza 2019-ben. Az élőjuh-export részben erre a piacra, részben az Egyesült Királyság piacaira kerül. Ennek mennyisége 2017 (35.350 egyed) és 2018 (20.770 tonna) között hatalmasat zuhant, és a 2019-es érték (18.000 tonna) alig a fele lesz ki a két évvel korábbi adatnak.

Amint az a fent hivatkozott ismertetésből is kitűnt, az országban 99%-ban nehézbarányt állítanak elő, és csak 1% könnyűbarány kerül piacra.

Az ország juhhústermelése évi 60.000 tonna, és 2019-re 60.650 tonnát várnak. Az ehhez kapcsolódó élőimport vte-ben kifejezett mennyisége - folyamatosan csökkenve - 7.500 tonna lehet 2019-re. Az élőjuh-export súlyban nem változik, 1000 tonna marad ebben az évben is.

Az éves szinten levágott állatok hústömege minimálisan csökkent 2018-ban (66.550 tonna), de a többletkivágások miatt 2019-ben elérheti a 67.150 tonnás mennyiséget. A juhhúsimport stabilan 5.000 tonna, jelentős hányada Új-Zélandról érkezik. A juhhúsexport 58.500 tonnát tett ki 2018-ban, és az előrejelzések szerint 59.000 tonnára emelkedik 2019-ben. Írország a francia piac egyik meghatározó beszállítója, de számos más piacra (brit, német, belga, svéd stb.) is eljutnak termékeik.

A fentiek is alátámasztják, hogy Írország juhhús-önellátottsága 470%-os. Ezen alig változtat az a tény, hogy a korábbi évek csökkenő belső fogyasztása 3 kg/fő/év szinten stabilizálódott az utóbbi években.

A legelőn előállított, kiváló genetikai tulajdonságokkal rendelkező ír nehézbarány

nincsen a legdrágább EU-s juhhústermékek között, az éves átlagár lényegesen elmarad az EU-átlagtól (2018-ban 504, 2019-ben 484 €/100 kg vte).

Portugália

Bár az országban mintegy 2,1 millió juhot és csaknem 308 ezer kecskét tartanak termelésben, aminek alapján jelentős piaci hatást gyakorolhatna az EU juh- és kecskehúspiacára, mégis inkább a saját ellátás és a Spanyolországgal folytatott „cserekereskedelem” jellemzi. Az elmúlt években a juhállomány 200 ezerrel, a kecskeállomány pedig 32 ezerrel csökkent.

Az intenzíven növekvő élőállat-importban (2017: 134 ezer, 2018: 232 ezer, 2019: 267 ezer egyed) Spanyolország számít meghatározónak, bár időnként érkezik ide brit és ír bárány is. Az élőállat-export csaknem duplájára emelkedett a vizsgált években (2017: 241 ezer, 2018: 336 ezer, 2019: 471 ezer egyed), és ebben is a spanyol piac a meghatározó, bár szállítottak már Izraelbe és Észak-Afrikába is jelentős tételeket.

Ebben az országban is nagy a farmon végrehajtott vágások aránya, igaz, ez az arány enyhén csökken. De várhatóan még 2019-ben is meghaladja az 525 ezer egyed. Ezzel párhuzamosan a vágóhídon feldolgozott állatok száma ugyancsak csökken: a 2017-es 570 ezerrel 2019-re várhatóan 729 ezerre.

Tekintettel arra, hogy a portugál juhászati és kecsketartóknál meghatározó szerepe van a tejtermelésnek, az előállított nehéz- és könnyűbarányok aránya 40:60%.

Az élőállat-import növekedésével az állatok vte-ben mért húsmennyisége több mint duplájára emelkedett 2017 (1.500 tonna) és 2019 (3.440 tonna) között. Ez az intenzív növekedés az élőjuh-export húsmennyiségi értékében is nyomon követhető: a 2017-es 4.220 tonnáról 9.230 tonnára emelkedik 2019-re.

Mintegy 15.600 tonna juhhúst és 1.190 tonna kecskehúst állítanak elő éves szinten saját előállítású állatok vágásával.

A juh- és kecskehúsimport mintegy 3 ezer tonnával nőtt 2017 (7.930 tonna) és 2019 (10.300 tonna) között. Ezzel párhuzamosan a juhhúsexport 620 tonnáról (2017) 1.370 tonnára emelkedik 2019-ben.

Az ország csaknem 88%-ban önellátó juhhúsból, viszont messze a szükségletei alatt állít elő kecskehúst. Az egy főre jutó juhhús-fogyasztás éves szinten stabilan 2,0 kg, míg a kecskehús-fogyasztás 0,24 kg.

Az előállított könnyű- és nehézbarányok éves átlagára mélyen az EU átlaga alatt van, a gidahús ára viszont itt a legmagasabb az EU-ban. A nehézbarányok ára csaknem 100 €-t emelkedett 2017 (448 €/100 kg vte) és 2019 (540 €/100 kg vte) között. A könnyűbarányok ára intenzíven, évi 50 €-val emelkedett a vizsgált években, és a 2019-re becsült éves átlagértéke eléri a 600 €/100 kg vte értéket. A gidák ára ehhez képest meglepően magas: 2017-ben 867, 2018-ban 920, 2019-ben 940 €/100 kg vte.

Hollandia

Az ország juh- és kecskeállományának durván 60:40%-a az aránya. A juhállomány 866 ezerre nőtt 2018-ban, de 2019-ben várhatóan 840 ezerre csökken. Ezzel szemben a kecskelétszám mintegy 60 ezerrel emelkedett 2019-re, eléri az 596 ezer egyed. A juhhúst tekintve potenciális piaca lehet a magyar nehézbarányoknak.

Az élőjuh-importjuk több mint duplájára nőtt 2018-ban (87.000 egyed), de várhatóan 30 ezerrel visszaesik 2019-ben (54.000 egyed – 1.650 tonna). Az élőjuh-exportban fordított folyamat játszódott le: 19 ezerrel csökkent a 2018-as export, és várhatóan 13 ezerrel nő a 2019-es (186 ezer egyed, 5.300 tonna).

A vágóhídon levágott juhek (meghatározó részben nehézbarányok) száma, ha lassan és fokozatosan is, de mintegy 15 ezerrel csökken 2019-re (518 ezer egyed). Ugyanakkor a vágóhídon feldolgozott kecskék száma, mintegy 50 ezer egyeddel növekedve, 2019-ben eléri a 185 ezer egyed.

A fentiekhez hozzátartozik, hogy éves szinten mintegy 11.900 tonna juhhúst importálnak (Új-Zélandról, Ausztráliából, valamint brit, ír, német, és francia termelőktől), és 8.540 tonnát exportálnak (meghatározóan más EU-tagállamokba).

Az ország 90%-ban önellátó juhhúsból, viszont kecskehúsigényének 127%-át állítja elő. Az egy főre jutó éves juhhús-fogyasztás (0,6 kg/fő/év) és kecskehús-fogyasztás (0,1 kg/fő/év) évek óta nem változott.

Az előállított nehézbarányok éves átlagára az EU-átlag körül alakult az évek során, de 2018-ban (558 €/100 kg vte) mintegy 40 €-val emelkedett – viszont több mint 50 €-val lesz kisebb 2019-ben (502 €/100 kg vte).

Bulgária

A valamikor 10 millió juhot tartó országban ma (2019-ben) már csak 1,1 millió juhot tartanak termelésben, azt is 45–50.000 kisgazdaságban. Ez a szám az elmúlt években

lezajlott 200 ezres csökkenés eredménye. A negyedmillió kecskeállomány enyhe emelkedéssel eléri a 275 ezer egyedet 2019-ben.

A pár éve még intenzív élőjuh-import 1000 egyedre esett vissza éves szinten, azok is inkább tenyészállatok. Élőállat-exportra már évek óta nem jut állat.

Ebben az országban is a farmon történő juhvágás a meghatározó, igaz, nagysága fokozatosan csökkent: 2017: 628 ezer, 2018: 530 ezer, 2019: 500 ezer egyed. Igaz, ezzel párhuzamosan a vágóhídon feldolgozott állatok száma 65.000-ról 150 ezerre emelkedett. Ezzel párhuzamosan változott a farmokon levágott kecskék száma: 115 ezerről 90 ezer egyedre csökkent, míg a vágóhídon feldolgozott kecskék száma 15 ezerről 38 ezer egyedre emelkedett.

Tekintettel arra, hogy az országban szinte minden juhot a tejtermelésben hasznosítanak, csak könnyűbárány kerül piacra.

Részben a kivágások eredményeként, a saját előállítású juhok vágásával előállított juhhús mennyisége 2017 és 2018 (8.000 tonna) között 1000 tonnával emelkedett, de 2019-re már 100 tonnát elérő visszaesésre számíthatunk. Ugyanakkor a saját termelésben előállított kecskehús mennyisége, 200 tonnával emelkedve, 1.500 tonnára nőtt 2018-ban, és ezt az adatot jóslják 2019-re is.

A valaha nagy juhtartó országba mára évi 500 tonna juhhúst importálnak, onnan pedig évi 2.000 tonna juhhúst exportálnak (főleg Olaszországba és Görögországba).

Az ország juh- és kecskehúsból önellátó (100%), ami az export és az import árucserének tekinthető. Az egy főre jutó éves juhhús-fogyasztás stabilan 0,75 kg, a kecskehús-fogyasztás pedig 0,18 kg.

A könnyűbárány éves átlagára az EU-átlaga szintjén vagy kicsivel alfelett alakult az utóbbi években: 2017: 550, 2018: 600, 2019: 600,00 €/100 kg vte. A gidahús éves átlagára ezzel azonos volt a jelzett években.

További fontos tagországok

A következő három ország adatainak bemutatását azért tartjuk indokoltnak, mert mindhárom a magyar vágóállatok és a magyar hús lehetséges célpiaca, sőt, Ausztria már valós piacot jelent.

Ausztria

Magyarország egyik legnagyobb juhhúsfelvetője, és emelkedik a magyar élő vágóállatok iránti igénye is, amit ki kell tudni elégíteniük.

A 2019 eleji adatok szerint 407 ezer juh

és 92 ezer kecske képezi az ország kiskérődző-szektorát, és mindkét faj állománya minimális mértékben, de folyamatosan emelkedett az utóbbi években.

Az elérhető adatok szerint éves átlagban 300 (20 tonna) juhot importál, de az exportja 9.830-ról 22.100 egyedre (940 tonna) emelkedett 2017 és 2019 között. Míg az import főleg Magyarországról érkezik, addig az export Németországba és Olaszországba irányul.

Éves szinten a levágott állatok aránya 48:52%-ban oszlik meg a farmok és a vágóhidak között. Ennek 2019-ben várható értékei 147.000, illetve 159.000 egyed.

A kecskék esetében a farmon történő vágások teszik ki a vágások négyötödét, és emelkedő trendet követ a számuk. A 2019-ben a következőképpen alakulhat a számuk: 45.200, illetve 10.800 egyed.

A saját termelésű juhhús mennyisége 2019-ben meghaladja a 6 ezer tonnát, de a kecskehús mennyisége csak 110 tonna.

Az ország éves szinten 3.500 tonna juhhúst importál, és 200 tonnát exportál. Az önellátottság szintje juhhúsból 70%, míg a kecskehús esetében nem kimutatható. Az egy főre jutó juhhúsfogyasztás stabilan 1,2 kg/év.

Az előállított nehézbarányok éves átlagára csak néhány euróval változott a vizsgált években (2017: 556, 2018: 568, 2019: várhatóan 565 €/100 kg vte). A könnyűbárányok ára talán itt a legmagasabb az EU-ban: 740 €/100 kg vte, és a gidahús éves átlagára is ugyanilyen magas.

Horvátország

Ez az ország nagyon ígéretes a magyarországi juhhús számára május és szeptember között, amikor a turistaözönyt nem tudják saját juhhússal ellátni.

A 2019-es adatok szerint 585 ezer juhot és 69 ezer kecskét tartanak termelésben, a számuk az utóbbi években, fokozatosan emelkedett erre a szintre.

Az élő vágójuhok importja 7.300 egyedről 122.250 egyedre ugrott 2018-ban, és a várakozások szerint 50 ezerre esik vissza 2019-ben. Az élőjuh-export 2018-ban jelent meg először (27.000 egyed), és 20.000 egyedre becsülik a 2019-es eredményt.

A vágóhídon feldolgozott állatok száma 2019-ben – enyhe emelkedés után – eléri a 120 ezer egyedet az országban. Viszont a farmon történő vágások száma ennek több mint háromszorosa: 2017: 394 ezer, 2018: 395 ezer, 2019: 398 ezer egyed. A kecskék esetében az arány nem ennyire eltérő, 2018-ban 19.680 egyedet dolgoztak fel vágóhídon

és 42.340 egyedet farmokon. A feldolgozott bárányok 80%-a könnyűbárány kategóriába tartozik, a többi 20% nehézbarány.

Az importált élő állatok vte-ben számított súlya 2018-ban 1.620 tonna volt, és 2019-ben is eléri az 1.500 tonnát. Az exportált élő juhok mennyisége ebben a két évben 310, illetve 200 tonna lesz várhatóan.

A saját termelésű juhhús mennyisége 6.600 tonna, a kecskehúsé 60 tonna. Az importált juhhús mennyisége a 2018-as visszaesést (1.410 tonna) követően 2019-ben várhatóan 1.500 tonna lesz. A juhhúsexport, évente 1 tonnával emelkedve, 2019-ben elérheti a 10 tonnát.

A fenti adatok alapján az ország 80%-ban önellátó juhhúsból, és ki tudja elégíteni a belső igényeket kecskehúsból (100%).

Turistaszezonzban a bárányárak meglehetősen magasak, és ez az éves átlagát is az EU-átlagon, vagy egy kicsivel alfelett tartja: 2017: 551, 2018: 559,89, 2019: 553,00 €/100 kg vte. A könnyűbárányárak is meghaladják az EU-átlagot: 2017: 609,00 2018: 591,92, 2019: 615,00 €/100 kg vte. A portugál viszonyokhoz hasonlóan itt is a gidahús ára a legmagasabb: 2017: 644,67, 2018: 631,62, 2019: 640,00 €/100 kg vte. Ez azt jelenti, hogy a magyar báránynak és gidahúsnak van keresnivalója a horvát piacon – de csak a turistaszezonzban!

Svédország

Bár a juhok száma csökkenő trendet követ az országban, de még 2019-ben is eléri az 541 ezer egyedet. Évente mintegy 250 ezer egyedet dolgoznak fel vágóhídon, csak nehézbaránnyként. Élő vágóállatot nem importálnak, és nem is exportálnak. Ezzel szemben a juhhús importja meghaladja a 13,750 tonnát 2019-ben, és a juhhúsexport csak 200 tonna.

A svéd piacot meghatározóan brit és ír termelők látják el juhhússal, illetve érdemi mennyiség érkezik Új-Zélandról és Ausztráliából is.

Az ország két okból lehet érdekes számunkra. Juhhús-önellátottsága fokozatosan csökkent az elmúlt években (a nagyszámú migráns fogyasztása miatt), 2019-ben 26,80%-os önellátást várnak. A másik ok az, hogy a belső fogyasztás egy főre jutó mennyisége stabilan 1,8 kg feletti, és növekszik.

A svéd előállítású nehézbarányok átlagos éves árszínvonala nem éri az írt és a britet, de a 2018-ban bekövetkezett 30€-s csökkenést követően 2019-re 489 €/100 kg vte átlagértéket várnak.

KUKOVICS SÁNDOR, JÁVOR BENCE

„Palota Juh Fórum” – „Dunántúli Juhászati Nap”

A Várpalotán évek óta jelentős látogatottsággal megrendezett „Szent Mihály Napi Forgalom” című rendezvényhez társulva 2019. szeptember 28-án a Juh Terméktanács (teljes néven: Juh- és Kecse Terméktanács és Szakmaközi Szervezet) megrendezni az első dunántúli juhászati fórumot, mert ebben a régióban még ilyen ágazati rendezvényre még soha nem került sor.

Ennek célja a Dunántúlon még „megmaradt” juhászok (és működő kecsketartó gazdaságok) ágazati fórum keretében való tájékoztatása a 2020 után várható, az ágazat szereplőit érintő piaci és támogatási változásokról. Az utóbbinak az ágazat, illetve a kikérődzőket tartó gazdaságok megmaradása céljából van meghatározó szerepe, az előbbi viszont az ágazat termékeinek eladhatóságát befolyásolja.

Ezek mellett az aktuális állategészségügyi kérdésekről, a folyamatban lévő spanyol-magyar EU támogatással működő „Bárányhús Promóciós Program” első másfél évének eredményeiről, valamint az

ágazat megmaradásának jövőbeni alternatíváiról kapnak tájékoztatást a résztvevők.

A juhászati fórummal párhuzamosan juh- és kecskefajta bemutató és terelési bemutató megrendezésére is sor kerül – a Szent Mihály Napi Forgalom látogatói számára.

A fenti két rész-programhoz kapcsolódva juh- és bárányhús ételek kóstoltatására is sor kerül. Ennek keretében juh- és bárányhúsból készített ételek készítése versenyének megrendezésére is sor kerül, ahol a profi főzők mellett műkedvelő magánversenyzők indulására is lehetőséget kívánnak biztosítani a Juh Terméktanács és a Szent Mihály Napi Forgalom szervezői.

Az ehhez a szükséges bárány és juhhúst a szervezők biztosítják a versenyre jelentkezők számára.

A program részletes meghívóját az alábbiakban ismertetjük!

DR. KUKOVICS SÁNDOR

8100 Várpalota, Veszprémi út 7.

MEGHÍVÓ

A Juh Terméktanács (Juh- és Kecse Terméktanács és Szakmaközi Szervezet) és Várpalota Város Önkormányzata

szeretettel meghívja Önt és kollégáit a

Palota Juh Fórum című rendezvényre, amelyre

az **Inotai Búcsú Téren**

a **Szent Mihály Napi Forgalom** keretében került sor

2019. szeptember 28-án, szombaton 10.00–14.00 óra között

A Palota Juh Fórum PROGRAMJA:

09.30–10.00 **Regisztráció**
10.00–10.05 **Köszöntő:** Campanari – Talabér Márta, polgármester, Várpalota
10.10–10.15 **Megnyitó:** Bátor Árpád, elnökhelyettes Juh Terméktanács
10.15–10.35 **Tarpataki Tamás, helyettes államtitkár, (AM)**
Az EU piacainak várható változásai a BREXIT és az EU új kereskedelmi egyezményei után – A kikérődző ágazat nyere, vagy veszít?
10.35–10.55 **Papp Gergely, szakmai főigazgató helyettes, NAK:**
A 2020-után várható CAP-változások hatása a kikérődző szektorra, támogatási lehetőségekre
10.55–11.15 **Dr. Abonyi Tamás, igazgató, NÉBIH ÁDI:**
A juh és kecske állategészségügy aktuális kérdései
11.15–11.35 **Dr. Kléh Zsolt, területi állatorvos:**
A parazitózisok és az egyéb betegségek összefüggései a napi gyakorlatban

11.35–11.55 **Dr. Soós Mihály, ügyvezető, INNOFOOD Marketing Kft. – Dr. Kukovics Sándor, ügyvezető igazgató, Juh Terméktanács:**
Az EU támogatású spanyol-magyar bárányhús promóciós program eddigi eredményei
11.55–12.15 **Dr. Jávorski András, elnök, Juh Terméktanács:**
Megmaradás feltételei a magyar juhászatban – lehetséges alternatívák
12.15–12.45 **Kérdések és válaszok**
Levezető: **Dr. Kukovics Sándor** – ügyvezető igazgató, Juh Terméktanács (Juh- és Kecse Terméktanács és Szakmaközi Szervezet)

Egyéb programok:

09.00–17.00 Állatbemutató – állat simogató

13.00–14.00 Ebéd – juhhúsétel kóstoló

14.00–15.00 Terelési bemutató

További programok: Gyermekprogramok, népi játékok, szüreti felvonulás, néptánc együttes műsora, táncbáz.